

31.

DR. HALMOS ÜGYVÉDI IRODA
DR. HALMOS PÉTER ÜGYVÉD
7621 Pécs, Mária u.29.: Levélcím: 7601 Pécs 1. Pf: 187.
Tel/fax: 72/336-158: 20/9336-158: e-mail: peter@dravanet.hu

Tértív !

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		Tárgy: Alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 24. cikk (2) bek. d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27.§ alapján	
Ügyszám: IV/1034-012018		FÖVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 9.	
Alkotmánybíróság Budapest 1015 Donáti út 35-45. (Fővárosi Törvényszék útján)		FOLYASÍRTÁRSZÁM KEZDŐIRATON: Postán / Gyűjtőpostán / E-mailen / Faxon	
Érkezett: 2018 JÚN 19.		Érkezett: 2018 -05- 25	
Példány: 3	Kezelőiroda:	PÉLDÁNY: 3 iv. Hozzaérte	
Tisztelt Alkotmánybíróság !		MELLÉKLET: 3 KÖZTÜK: _____	
19 db		FOLYASÍRTÁRSZÁM: 1250015	

Alulírott dr. Cságoly István [redacted] indítványozó-, az Alkotmánybíróság előtti eljárásban való képviseletet meghatalmazással igazolt jogi képviselő útján, az Alaptörvény 24. cikk (2) bek. d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27.§ alapján, - részletes indokolással - ellátott

a l k o t m á n y j o g i p a n a s z t

terjesztek elő, mely alapján kérem T. Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 43.§ (1) bek. alapján állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 25.P.22.595/2015/14. sz. ítéletének alaptörvény-ellenességét, és a döntést semmisítse meg. Az Abtv. 43.§ (4) bek. alapján kérem egyidejűleg a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.585/2016/4/II. és a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.207/2017/9. sz. határozatának megsemmisítését is.

A bírói döntéssel érintett Alaptörvény-ellenesség tekintetében, az Alaptörvény alábbi rendelkezéseire hivatkozom: B) cikk (1) bek., XXIV. cikk (1) bek. és XXVIII. cikk (1) bek., 28. cikk.

I n d o k o l á s

1./ A megsemmisíteni kért bírói döntés megnevezése, jogerős ítélet kézhezvételének időpontja:

Az indítványozó, mint felperes által „kártérítés” iránt indított perben, a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság - felperesi felülvizsgálati kérelem alapján - Pfv.V.20.207/2017/9. sz. 2018-01-25 napján kelt ítéletével, a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.585/2016/4/II. sz. alatt meghozott (kijavított) ítéletét - mely ítélet a Fővárosi Törvényszék 25.P.22.595/2015/14. sz. határozatát részben megváltoztatta és alperesi hitelintézetet 1.346.668-Ft. és járulékai megfizetésére kötelezte, egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyta - felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartotta és kötelezte felperest, hogy fizessen meg alperes részére 200.000-Ft. felülvizsgálati eljárási költséget. A Kúria határozatát indítványozó felperes meghatalmazott jogi képviselője 2018-03-23 napján vette át.

B

2./ Az Alaptörvénynek a panasszal érintett rendelkezései:

2.1. (Alapvetés) B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, **a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.** Ez az értelmezés a jogállamiság formai tartalmára vonatkozik, amely arra a hosszú idő óta érvényesülő kíváncságra utal, amely szerint az államnak a jog uralma alatt kell állnia.

A jogállamiság ezen értelmezése kétirányú: jelenti egyrészt az államszervezet demokratikus és zavartalan működését, másrészt a szabadságjogok érvényesülését. Ezek együttesen egyben az Alaptörvény valamennyi rendelkezésének érvényesülését biztosítják, amelyre tekintettel is a jogállamiság Magyarország alapértéke.

Nemcsak a jogszabályoknak és az állami szervek működésének kell szigorúan összhangban lenniük az alkotmánnyal, hanem az alkotmány fogalmi kultúrájának és értékrendjének át kell hatnia az egész társadalmat. Ez a jog uralma, ezzel lesz az alkotmány valóságossá.

A jogállamiság fogalmától elválaszthatatlanok az eljárási garanciák, hiszen azok eleve a jogállamiság, illetve a jogbiztonság elvéből fakadnak.

2.2. (Szabadság és felelősség) XXIV. cikk (1) (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

Az Alapjogi Chartában foglalt megfelelő ügyintézéshez, az ún. „jó közigazgatáshoz” való jog mintájára fogalmazza meg az Alaptörvény a bíróságokon kívül a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozóan is a tisztességes eljárás követelményét, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. Utal továbbá arra, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy az állam törvényben meghatározottak szerint megtérítse a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kárt.

Az Alaptörvény ugyan a tisztességes eljáráshoz való jogot az emberi jogi egyezményeknek és a korábbi Alkotmánynak is megfelelően deklarálja. A Charta szerint ez a jog magába foglalja mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák, **az iratokat megismerje** és az igazgatási szervek a döntéseket indokolják. Az elvek összefüggésben állnak a jó közigazgatás fogalmával, valamint a közigazgatási eljárásjog közös európai elveivel. Az ez utóbbival kapcsolatos követelmények az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 1977-ben megalkotott határozatában szerepeltek, amelyek között kifejezetten is megtalálható a közigazgatási szerv indokolási kötelezettsége.

A hatóság fogalmába tágabb értelemben minden jogalkalmazó szerv beletartozik, így a közigazgatási szervek mellett a bíróságok is. Ez utóbbiakra azonban elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikkében garantált fair eljárás elve vonatkozik, míg e cikk általánosan követendő a hatósági ügyekben eljáró közigazgatási szervek számára is. Elvként érvényesül tehát a pártatlan és részrehajlás nélküli ügyintézés, amelynek megvalósítása szoros összefüggésben áll a jogegyenlőség, a diszkrimináció tilalma, valamint az emberi méltóság alkotmányos elveivel.

A tisztességes ügyintézés követelménye nem csupán a jogszabályok megtartásával azonos, bár ez mindenképpen szükséges feltétele annak. A fair eljárás azonban ennél többet is jelent, az írott eljárási alapelvek megtartása mellett az olyan szabályokat, mint az udvarias ügyintézés, de szorosan összefügg ez a szabály az ésszerű időn belül történő döntés követelményével.

2.3. (Szabadság és felelősség) XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Az Alaptörvény az igazságszolgáltatáshoz való jogok körében a nemzetközi emberi jogi dokumentumokat követve fogalmazza meg a bírósághoz fordulás jogát, illetve **a bíróságok tisztességes eljárásához való jogot**, beleértve az eljárások ésszerű határidőn belüli elbírálásához való jogot is.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke az igazságszolgáltatással összefüggő jogok átfogó rendszerét biztosítja. **Mindezek közül a tisztességes eljáráshoz való jog talán a legátfogóbb jog.** A tisztességes eljáráshoz való jog ugyanis az emberi jogi egyezményekben is szerepel, úgymint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke vagy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya. A cikk alapján tehát az igazságosság helyett **a tisztességes eljárás követelménye érvényesül, amely olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni.** Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.

A tisztességes eljárásnak az egyezmény- és alkotmányszövegekben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert eleme a fegyverek egyenlősége.

2.3. (Az állam) 28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alaptörvény meghatározza a bírói jogértelmezés irányvonalait: a bíróságok jogalkalmazó tevékenységük ellátása során a jogszabályok szövegét azok céljával és **az Alaptörvénnyel összhangban kötelesek értelmezni, ez azonban nem zárja ki az egyéb jogértelmezési formákat.** Egyúttal a jogértelmezés kiindulópontjaként azt rögzíti, hogy a jogszabályok **a józan észnek megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.**

A bíróságok jogértelmezésénél irányadó szempontok előírják, hogy a jogszabályoknak elsősorban olyan értelmezést kell tulajdonítani, **amely összhangban áll az Alaptörvénnyel.** E vonatkozásban különös jelentőséget kell tulajdonítani az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésének, amely szerint az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és a történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

A jogrendszer egysége is megköveteli, hogy minden jogszabályt ne csupán önmagában és funkcióját tekintve, hanem mindenekelőtt az Alkotmánnyal való összhangjára figyelemmel értelmezzenek, függetlenül attól is, hogy a jogszabály az Alkotmány előtt vagy után keletkezett-e.

3./ A közvetlen érintettség kifejtése (a pertörténet rövid összefoglalása, az ügyben hozott bírói döntések):

3.1. A [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] alperes) között „kártérítés és járulékaik megfizetése iránt” folyamatban volt jogvitás ügyben 2010-12-22 napján meghozott 11/2009/B14. sz. ítéletében alapul fekvő tényállás lényegi része szerint a felperes Szentesen gyógyszerészként dolgozott és közel nyolc éven keresztül magán-gyógyszertárát vezette, majd 2004 szeptemberében a gyógyszertárát eladta mintegy 30 millió forint ellenében. A kilencvenes években két ízben kárpótlásban részesült, és **egész élete során összegyűjtött megtakarításából mintegy 45 millió nagyságú vagyona tett szert, amit az alperes szegedi fiókjánál tartott betétként.** 2004 őszén [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] szegedi fiókjának privát banki referense, megkereste felperest, és ajánlotta neki, hogy a banknál betétként kezelt pénzét helyezze más, jobban jövedelmező befektetési formába. Megbeszélést követően a felek magasabb kockázatú, többszörös tőkeáttételű befektetési formában állapodtak meg. A konkrét befektetési forma lényege az volt, hogy a felperes svájci frank (CHF) hitelt vesz fel, amelyet forintra vált, majd a forint eszközökből származó magas kamatok eredményezik a befektetés átlag feletti hozamát. Ennek a befektetési formának az átlagosnál magasabb kockázatosságát - az említett ítélet szerint - a felperes átlátta, és ennek a magas hozamát mintegy két éven keresztül élvezte is. A felperes bár konkrét tőkepiaci- vagy pénzpiaci ismeretekkel nem bírt, de más jellegű (gyógyszerész) egyetemi végzettséggel rendelkezett és éveken keresztül vezette magán-gyógyszertárát.

A későbbiekben - a 2005. évtől - [REDACTED] [REDACTED] kezdeményezésére vegyes értékpapír-portfólió összeállítására került sor, amely tartalmazott közepes valamint magasabb kockázatosságú értékpapírokat is (jellemzően befektetési jegyeket), és az értékpapírok kibocsátója általában a Raiffeisen bankcsoporthoz tartozott. Az általános megbeszélést követően az egyes konkrét megbízásokat a felperes minden esetben személyesen adta meg, a felek említett peres eljárásban megtett egyező előadása szerint telefonos megbízásadás nem történt.

Ugyancsak [REDACTED] kezdeményezésére (2006 őszén) a sikeres befektetések hozamainak további fokozása érdekében a felek abban állapodnak meg, hogy a felperes az alperessel devizahitel-szerződést köt, és a hitelből származó összeget is a korábbiakhoz hasonló módon befektetik. Első alkalommal mintegy 30 millió forintnak megfelelő összegű CHF alapú forint hitelt vett fel a felperes, amiből ugyancsak értékpapírokat vásárolt.

A korábban megkötött CHF alapú hitelszerződéseket - a kamatok változására hivatkozva - a banki tanácsadó javaslatára átalakították JPY, vagyis japán jen alapú lombardhitelre. A JPY hitelek tekintetében két szerződés készült: az egyik 2007. szeptember 4-én 19.800.000,- forint, míg a másik 2007. szeptember 14-én 17.500.000,- forint értékben. Mindkét szerződés egy éves tartalmú volt, és mindkettő mögött különféle, ún. „feltörekvő piaci”, jellemzően magas kockázatú befektetési alapok befektetési jegyei szerepeltek óvadéki biztosítékként.

Peres felek között (2008. június 6. napján) újabb szerződéskötés történt „private banking” szolgáltatás nyújtása érdekében, „Megállapodás pénzügyi szolgáltatások nyújtására kiemelt magánügyfelek részére” megnevezéssel. Ez a Megállapodás közös háttérszabálya a felperes részére az alperes által nyújtandó, és csak külön szerződések megkötésével igénybe vehető pénzügyi- és befektetési szolgáltatásoknak, mivel a Megállapodás 4. pont (1) bekezdése szerint külön „szerződések kizárólag a jelen Megállapodással együtt érvényesek, a jelen Megállapodás valamennyi Szerződés elválaszthatatlan részét és mellékletét képezi”. A Megállapodás többek között tartalmazza azt a rendelkezést is, hogy az alperes által felajánlott „private banking” ügyfélstátusz független a befektetési szolgáltatási tevékenységek nyújtása esetén a jogszabály szerint alkalmazandó ügyfél-kategorizálási kötelezettségtől. Ugyanezen a napon a peres felek megkötötték a **„Keretszerződés befektetési szolgáltatások és kiegészítő befektetési szolgáltatások nyújtására” elnevezésű szerződést is, amelyben a felperes „lakossági” ügyfélként került minősítésre.**

A fentebb említett lombardhitel-szerződések (a lombard hitel a köznap értelemben rövid lejáratú kölcsön, melynek fedezete valamilyen ingóság, így adott esetben az értékpapír is) 2008. szeptemberében jártak le, amikor már érezhetők voltak bizonyos válságjelek a piacokon, de ekkor a hitelszerződések a nyújtott biztosítékokkal – a szerződéses 120%-os fedezettség figyelembevételével – fedezettek voltak. A lombardhitel-szerződések lejáratát megelőzően az alperesi tanácsadó tanácsára a felperes további 1 évvel meghosszabbította a 2007. szeptember 14-én megkötött szerződést, de az óvadékul szolgáló értékpapírok körét a RCM K-Eu Részvény Alap 53 darab befektetési jegyével kiegészítették. Ezt követően az ún. „Lehman Brothers” csőd (2008. szeptember 15.) után a pénzügyi válság általános kiterjedésével a hitelszerződések óvadékaul szolgáló értékpapírok értéke is drámaian zuhant, azok már nem nyújtottak elegendő fedezetet a hitel biztosítékaként, ezért az alperes – egy pontosan meg nem határozható időpontban történt személyes találkozó során – szóban a biztosíték kiegészítésére hívta fel a felperest. A felperes nem rendelkezett megfelelő vagyonnal, ezért a fedezetet kiegészíteni nem tudta.

Ezt követően – a likvidálásra irányuló tranzakciókat 2008. október 31-én megkezdve – az alperes értékesítette a hitelszerződés fedezetéül szolgáló értékpapírokat. Az óvadékul szolgáló értékpapírok eladásakor azok értéke már nem volt arra elegendő, hogy a hitelszerződésből eredő felperesi fizetési kötelezettséget fedezze, ezért az alperes a 2008. november 4-én kelt levelében legalább 80.000,- EURO befizetésére (mely az alperesi bank által alkalmazott deviza eladási árfolyamon / 1-EUR=264.33-HUF / számítva $80.000 \times 264.33 = 21.146.400$ -Ft.) hívta fel a felperest, amely felhívásnak a felperes nem tudott eleget tenni. A felperesnek így – 2009. május 19. napján – 2.898.988,- JPY összegű tartozása (akkori deviza eladási árfolyamon / 1-JPY=2.163-HUF / számítva 6.272.250-Ft.) állt fenn az alperessel szemben a lombard-szerződésekből eredően.

A felperes jogi képviselője útján 2008. november 3-án írásban panasszal élt az alperesnél, alapvetően általános tájékoztatást kért az ügy eseményeiről, és bejelentette az alperessel szembeni kárigényét, amelyet minimálisan a kölcsönszerződéssel kapcsolatos felperesi fizetési kötelezettségek mértékében, továbbá a befektetéssel érintett saját tőkéjének értékében jelölt meg. A felperes 2008. november 12-én kelt levelében ismételten megkereste az alperest, és kérte, hogy az alperes juttassa el hozzá a befektetéssel kapcsolatos iratok másolatait, továbbá a befektetés alakulására vonatkozó kimutatásokat. A felperes 2008. december 11. napján személyesen felkereste az alperest, majd 2008. december 12-én kelt levelében nyomatékosította a tájékoztatásra, és iratok kiadására vonatkozó korábbi kérelmét.

A felperes állítása alapján rendszeres tájékoztatást az alperestől nem kapott, a rendelkezésre álló kimutatásokat és tájékoztatásokat minden esetben a kérése után adta ki részére az alperes. Az alperes előadása szerint a felek közötti szerződésekben írtaknak megfelelően rendszeresen eleget tett tájékoztatási kötelezettségének. Ugyanakkor említett perben az alperes nem tudta okiratokkal igazolni, hogy tájékoztatási kötelezettségét ily módon teljesítette.

Az alperes 2008. december 18-án kelt leveléhez csatoltan másolati iratokat adott át felperesnek, illetve bizonyos számlakivonatokkal tájékoztatta felperest a befektetett összeg értékének alakulásáról.

A felperes ezt követően benyújtotta a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbírósághoz keresetlevelét, mely keresetben kifejezetten jogfenntartással kérte, hogy bíróság kötelezze alperest 1.500.000,- forint megfizetésére kártérítés címén, továbbá kérte kötelezni alperest ezen összeg után 2008. november 3. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamat megfizetésére. A felperes kérte továbbá, hogy a bíróság a perköltség megfizetésére is kötelezze alperest. Felperes indítványozta a jogalap tekintetében közbenső határozat meghozatalát, keresetét ezért is terjesztette elő összecszerűségében jogfenntartással. Felperes bizonyítási indítványként többek között kérte eljárt bíróságot tőkepiaci szakértő perbevezetésére is, melynek eljárt bíróság nem tett eleget.

Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság megállapította, hogy a felperes a jogosan követel kártérítést, és megalapozottan igényel utána késedelmi kamatot is.

Az ítéleti tényállásban - csatolt okiratok és tanúbizonyítás foganatosítását követően - rögzítette Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság, hogy a peres felek 2004. óta vannak egymással olyan jogviszonyban, amely keretében az alperes a felperes részére összetett befektetési tevékenységet folytat, ami részben pénzügyi szolgáltatási, részben pedig (kiegészítő) befektetési szolgáltatási tevékenység.

Ezen tevékenységek egymáshoz kapcsolódnak, egymásra tekintettel végezte az alperes, és ezeknek közös célja volt a felperes pénzének és az alperestől kifejezetten befektetési célból felvett kölcsönösszegek eredményes befektetése, ennek értelmében a különböző szerződésekben megjelenő szerződéses kapcsolatot a bíróság egységes egészként tekintette, ezek kockázatait egységesen ítélte meg.

Az ítéleti tényállás alapján eljárt bíróság lényeges különbséget tett „a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatásokról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól” szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bsz.) 2007. december 1-i hatályba lépése előtti, és az azt követő időszakban történt szerződéskötések és eseménynek jogi megítélése között.

A Bsz. vezette be az Európai Parlament és Tanács 2004/39/EK direktívája/irányelv, az ún. „MiFID” (Market in Financial Instruments Directive, pénzügyi eszközök piacaira vonatkozó irányelv, mely hatályon kívül helyezte az 1993-as értékpapír befektetési szolgáltatásokról szóló / ISD / tanácsi irányelvet) rendelkezéseit, amely teljesen új szabályokat rendelt alkalmazni 2008-02-01-jei ill. 2008-07-01-jei hatállyal az ügyfelek minősítésére és az előzetes tájékoztatásra vonatkozó szolgáltatói kötelezettségre, alapvetően a befektetői védelem biztosítása érdekében.

A Bsz. hatályba lépése előtti kapcsolatnak eljáró bíróság szerint annyiban van jelentősége, hogy a felperes már megismert bizonyos befektetéseket, kötött hitelszerződéseket és módja volt arra, hogy azok sajátosságait, kockázatait átlássa, ezért nem fogadható el az a felperesi állítás, amely szerint a felperes teljesen tájékozatlanul, megfelelő informálás hiányában fektette be vagyonát az átlagosnál kockázatosabb eszközökbe. Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság rögzítette, hogy nyilvánvalóan a felperes nem rendelkezett olyan szaktudással és piaci ismeretekkel, mint az alperes szakértő munkatársai, azonban nem hagyható az sem figyelmen kívül, hogy a felperes egyetemi végzettségű személy, aki a saját vállalkozását éveken keresztül maga vezette. Bíróság szerint helytelen lenne olyan gyakorlat elfogadása, amely alapján az ügyfél csupán a laikus voltára, az idősebb korára vagy a tanácsadója iránt megnyilvánuló túlzott bizalmára hivatkozva megszabadulhatna befektetési döntéseiért viselt személyes felelősségtől. A „rábeszél” vagy a „ráerőltetés” bíróság szerint csak akkor vehető figyelembe a befektető javára, ha annak az akaratbefolyásoló, visszaélésszerű és szándékos jellege nyilvánvalóan bizonyítható. Bíróság szerint ugyanakkor – természetesen – a jogszabályok által megkívánt dokumentumok formális felmutatása sem jelentheti abszolút bizonyossággal, hogy a megbízás törvényesen történt. A bíróság a megbízás létrejöttének törvényességi körülményeit kizárólag a vonatkozó jogszabályok keretei között, az ismert szakmai szokványok és az életszerűség követelményei szerint vizsgálta, és nem látott alapot a felek között létrejött ügyletek jogszerűségének kétségbe vonására. A Bsz. hatályba lépése előtti időszak tekintetében leginkább az volt vizsgálható, hogy volt-e az alperesnek szerződésmegtagadási kötelezettsége, viszont a „tőkepiacról” szóló 2001. évi CXX. törvény (Tpt.) – akkor hatályos – 119. §-a szerint ez (1) bek. d./ pont szerinti ügyfél kockázatviselő képessége nem ítéli meg hitelintézet megfelelő mértékűnek) nem volt megállapítható.

Ezért a bíróság csak a Bsz.-nek az ügyfelek védelmére vonatkozó speciális szabályai szerint a 2007. decemberét követő szerződéses kapcsolatot vizsgálta. Bíróság e körben azt állapította meg, hogy az alperes a Bsz. 182. § (4) bekezdése által biztosított határidőn (2008. június 30.) belül eleget tett az előzetes tájékoztatói kötelezettség és az ügyfélminősítés körében előírt kötelezettségének.

Bíróság megállapította, hogy a felperes „lakossági” minősítést kapott, kitöltötte az „alkalmassági” és a „megfelelési” tesztet, amelyek eredményeként részére alacsony és közepes kockázatú termékbe fektetés ajánlható, illetve befektetési során közepes kockázatot vállalt, azaz maximum az általa befektetett összeg erejéig vállalt kockázatot.

Bíróság megállapította, hogy a tesztek kitöltését követően már nem volt egyedi megbízásadás a felperes részéről, ezt követően csupán 2008. szeptember 2-ai lombardhitel-szerződés megkötése történt. Ezen szerződés a Bsz. 4. § (2) bekezdés 6. pontja szerinti befektetési hitelnek minősül, mivel az a pénzügyi eszköz (értékpapír) vásárlására szolgált, és a hitelt nyújtó szervezet részt vett, illetve részt vett volna az ügylet lebonyolításában, ezért az sem kétséges, hogy a befektetési céllal, értékpapír óvadékba adása mellett nyújtott alperesi hitel elválaszthatatlan részét képezi a vizsgált befektetési döntéseknek, azt a megbízásokkal együtt kell vizsgálni.

A kártérítésre irányuló felperesi követelést bíróság az alábbiak szerint alaposnak találta:

- A felperes befektetésében effektív csökkenés következett be, azaz tényleges vagyoni kár érte.

- A felperesi vagyon csökkenésének azon része értékelte bíróság kárként, ami a felperes által befektetett vagyon elvesztésében mutatkozik, illetve ezen felül az alperes részére történő többlet-befizetési kötelezettségben jelenthet meg, feltéve, ha azt a felperes befizetni, vagy rajta azt behajtják. Eredetileg befektetett vagyonnak az tekinthető, ami a 2008. szeptember 2-án, a meghosszabbított hitelszerződés megkötése előtt a felperes rendelkezésére állt (teljes javára nyilvántartott vagyon csökkentve a hiteltartozással).

/ Említett perben az alperes 2010-10-11-i beadványa 1. sz. mellékleteként csatolt „befektetett vagyon és hitelállomány változásai” megnevezésű okirat 2008. szeptember hónapra 93.230.088-Ft. összegű/értékű kezelt vagyont és 53.639.329-Ft. összegű/értékű hitelállományt- (különbség a felperes javára: 39.590.759-Ft.), míg 2008. október hónapra 85.848.687-Ft. összegű/értékű kezelt vagyont és 70.296.300-Ft. összegű/értékű hitelállományt (különbség a felperes javára: 15.552.387-Ft.) tartott nyilván. /

- Az alperes jogellenesen járt el, amikor a Bszt. 44-45. §§-ban szabályozott előzetes tájékoztatói kötelezettsége keretében szerzett információkkal ellentétesen, a felperes számára közepes kockázatúnál kockázatosabb befektetést javasolt. A felperes által aláírt és a peres iratok között fellelhető „megfelelési teszt” 11. pontja egyértelműen rögzíti, hogy a felperes közepes kockázatú termékekbe kívánt befektetni, ami a tesztben megjelölt „b” válasz magyarázta szerint azt jelenti, hogy legfeljebb az általa befektetett eszközök erejéig vállal kockázatot. A 2008. szeptember 2-án megkötött szerződés ugyan a 2007. szeptember 14-én megkötött szerződés meghosszabbításaként jelenik meg, azonban ez egy önálló befektetési döntés, amire már alkalmazni kellett volna a Bsz. említett rendelkezéseit. A fent már indokoltak szerint a választottbíróság a szoros tárgyi összefüggésre tekintettel a felek Hpt. és Bsz. alá tartozó ügyleteit egységesen kezelte.
- A két törvény eltérő szabályozási tárgyára való alperesi hivatkozás a Ptk. 4. § (1) bekezdés, a 205. § (3) bekezdés és a 277. § (4) bekezdéseire figyelemmel nem foghatott helyt, hiszen alperes abból a célból javasolta felperesnek a kölcsönök felvételét, hogy az azokból felperes nála vásároljon befektetési eszközöket, amelyek aztán a kölcsönök fedezetét képezték.

Ennek megfelelően a bíróság értékelte azt is, hogy alperes megfelelően tájékoztatta -e felperest a kölcsönökben rejlő árfolyamkockázatról. Ennek a vizsgálatnak a keretében a választottbíróság különös súllyal vette figyelembe, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 8/2007. számú vezetői körlevelében már figyelmeztette alperest is a japán jen alapú hitelezés jelentős kockázatára. Ehhez képest alperes a peradatok szerint 2008 szeptemberében úgy újította meg a felperesi devizakölcsönt, hogy (i) kockázatfeltárássra nem került sor, (ii) nem vette figyelembe azt az előtte ekkor már ismert felperesi szándékot, hogy felperes kizárólag a saját vagyonát kívánta kockáztatni.

- Megállapítható az ítélet szerint, hogy a felperes vagyonában bekövetkezett kár és az alperesi jogellenes magatartás közötti okozati összefüggés van. A 2008. szeptember 2. napján megkötött hitelszerződésben rejlő saját kockázat együttesen a hitelből vásárolt értékpapírok magasabb kockázatosságával az alkalmazott befektetési konstrukció olyan többszörös kockázatot rejtett magában, amely semmiképpen sem fér bele a tesztekben meghatározott közepes kockázatvállalás szintbe. A devizahitelben rejlő árfolyamkockázat önmagában is meghaladhatja a közepes kockázat fogalmát, de a befektetési veszélyt hatványozottan növeli, hogy ilyen kockázatos forrásból a nagy hozamot ígérő, de köztudottan nagy kockázatú távol-keleti, feltörekvő piaci papírok kerülnek megvételre, még ha azok befektetési alapokon keresztül is történtek beszerzésre, és ha azok korábban valóban igen magas hozamot hoztak. Az elvileg meglévő kockázatok nem feltétlenül vezettek volna ilyen mértékű vagyonvesztéshez, azonban a 2008. szeptemberének közepén bekövetkezett drámai változások a felperes által vállalt valamennyi lehetséges kockázat alapján összeomlásszerű veszteséget idéztek elő. Az alperes kezdeményezésére vállalt igen magas elvi kockázattal járó szerződéskötés önmagában - akár tényleges károk bekövetkezése nélkül is - alkalmas a jogellenesség megállapítására.

- A megtérítendő kár összege a bekövetkezett kárból az alperesi jogellenesség miatt elszenvedett vagyonvesztés. A felperes a megfelelési teszt kitöltése során úgy nyilatkozott, hogy csak a befektetett vagyon erejéig vállal kockázatot, többlet befizetésére nem hajlandó, ezért a kártérítés összegének alapjaként az alperes által kimutatott pótlólagos befizetést lehetne értékelni, azonban ez a fizetési még nem történt meg, így ezen az alapon a felperes oldalán kár nem merült föl. Mivel azonban a hitel-szerződés megkötése - a benne rejlő különösen magas kockázatosság miatt - önmagában ellentétben állott a Bsz. hivatkozott rendelkezéseivel, ezért indokoltnak tartotta bíróság a kártérítés körét a pótlólagos befizetési kötelezettség összegénél tágabban meghatározni. A 2008. szeptember közepén lavinaként elinduló pénzügyi válság hatására a legtöbb befektetésen a befektetők veszteséget szenvedtek el, azokon is, amelyek egyébként kis vagy közepes kockázatúnak minősülhettek.

Nem lehet azt megállapítani hogy a jelen esetben mennyi az a „többlet” kár, ami kimondottan abból adódott, hogy az alperes egy elvileg kockázatosabb befektetést eszközölt a felperes számára, annyi viszont - az alperes 2010. október 11-i beadványának 1. számú melléklete szerint - biztonsággal kimondható volt az ítélet szerint, hogy ez a kárösszeg számottevően meghaladhatja a felperes által a keresetben igényelt 1,5 millió forintot. A bíróság nem terjeszkedhetett túl a kereseti kérelmen (ne ultra petitem). A perben a felperesi kereseti kérelem - hangsúlyozottan jogfenntartással és tőkepiaci szakértő perbevezetésére vonatkozó bizonyítási indítvánnyal valamint a jogalap tekintetében közbenső határozat meghozatalára történő indítvánnyal - 1,5 millió forint összegű kártérítés megfizetésére vonatkozott, ezért a bíróság ennek keretei között hozta meg döntését, amikor megítélte a követelt összeget, mint amekkora kár a felperest biztosan érte.

3.2. A felperes az 1994. évi LXXI. Törvény (a választottbíráskodásról) 54..§. és 55.§.(1) bek. c./ és e./ pontjai valamint (2) bek. b./ pontja alapján kérte az említett és csatolt választottbíróági ítélet érvénytelenítését Fővárosi Bíróság előtt figyelemmel arra, hogy a felperesi álláspont szerint Választottbíróóság elzárta a felperest - alapvetően a felperesi bizonyítási indítványok elvetésével - attól, hogy ügyét előadhassa, így az ítélet az Alkotmány 57.§. (1) bekezdésére figyelemmel közrendbe ütközőnek is tekinthető.

Felperes hivatkozott arra is, miszerint Választottbíróóság eljárása a saját eljárási szabályzatába is ütközött.

Fővárosi Bíróság 15.G.40.788/2011/8. sz. 2011-11-16-i határozatával a keresetet elutasította azzal, hogy a rendes bíróság a bizonyítékok mérlegelését okszerűségi szempontból érvénytelenítési perben nem bírálhatja felül és bíróság megállapítása szerint a Választottbíróóság nem sértette meg sem saját eljárási szabályzatát, sem pedig a keresetben felhívott jogszabályokat, Választottbíróóság a felperest eljárási jogának gyakorlásában nem akadályozta és az ítélet nem sérti a közrendet. Az eljárásban a felperes teljes személyes költségmentességben részesült.

A jogerős határozat ellen beterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján eljárta Kúria, mint felülvizsgálati bíróság 2012-06-04 napján meghozott Gfv.X.30.068/2012/4. sz. határozatával a jogerős ítéletet - annak helyes indokainál fogva, ugyanakkor rögzítve, miszerint a jkv. kiegészítése iránti felperesi kérelemnek Választottbíróóság nem tett eleget - hatályában fenntartotta.

Kúria ugyanakkor felülvizsgálati határozatában az alábbiakat rögzítette (12. oldal 2.bek.):

„Megjegyzzi a Kúria, hogy a választottbíróági ítélet a felperes keresetének jogalapját állapította meg, ebben és a követelésének egy része tekintetében állt be a res iudicata hatás. Amennyiben a felperes a választottbíróági ítéletben meghatározott összegben felüli követelését is érvényesíteni kívánja, ettől nincs elzárva, tekintettel arra is, hogy a követelésének felemelése tárgyában jogfenntartó nyilatkozatot tett.”

3.3. Ezt követően a felperes az el nem bírált többlet kárigény tekintetében - fizetési meghagyásos eljárás perré alakulását követően - keresetet terjesztett be, Pesti Központi Kerületi Bíróság, majd kereseti követelését felemelve a Fővárosi Törvényszék előtt (itt jegyzi meg felperes, a tekintetben is Kúriai határozatra volt szükség, hogy bíróság érdemben tárgyalja a keresetet...).

3.4. Fővárosi Törvényszék a felperesi 38.090.759-Ft. és járulékaiösszességében előterjesztett felperesi keresetet elutasította.

A határozatának lényegi indokolása szerint - azon túlmenően, hogy bíróság szó szerint idézi a korábbi (általa az eljárásban folyamatosan „kritikai értékelés alá vont”-, mely kritikai értékelés az „ítélt dolog ellenére” az ítéletben is megismétlődik / 9. oldal 3. bek. /) Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróóság ítéletének releváns indokolását -, az alperesi szerződésszegő és jogellenes magatartás „kár hiányában nem jelenthetett egy kártérítő felelősséget megalapító jogellenes magatartást” (9. oldal 3. bek.). Rögzíti a határozat, hogy „a választottbíróóság ítélete a kártérítő felelősség feltételei körében tett jogi indokolásában bizonyos fogalmakat okszerűtlenül, egyes esetekben helytelenül is használt” (9. oldal 3. bek. utolsó mondat).

Elsőfokú határozat szerint - annak ellenére, hogy korábban éppen ugyanezen Fővárosi Törvényszék foglalt állást a Választottbíróági határozat helytállósága tekintetében - választottbíróóság bíróság „mindenféle bizonyítás lefolytatása nélkül marasztalta az alperest 1.500.000-Ft. tőke összeg és járulékai tekintetében” (9. oldal 4. bek. utolsó mondata). Utalva a felperesi keresetre, elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a választottbíróóság sem mondta ki ítéletében, hogy „a 2008-09-02 napján megkötött szerződés előtt rendelkezésre állt befektetett teljes vagyon jelentette volna a kárt.”

Elsőfokú bíróság - iratellenesen - hivatkozott arra is, hogy „felperes sem tett teljes körű tényállás előadást kártérítési követelése alapjául, hanem visszatérően ismételgette a választottbíróági ítéletet”, melyben az lett kimondva, hogy nem állapítható meg a felperest ért kár összecszerúsége. Bíróság álláspontja szerint a felperes nem határozta meg, hogy pontosan miből ered a kára, tehát hogy miért pont a befektetett vagyon teljes összegében állt volna az fenn, felperes nem adta elő pontosan milyen más befektetést eszközölt volna (?) abban az esetben, ha az alperes az általa tett nyilatkozatnak megfelelően közepes kockázatú terméket ajánlott volna számára (10. oldal 2. bek. utolsó mondat).

Sajátos (és értelmezhetetlen) ezt követően az ítélet indokolása, melyet szó szerint idézünk:

„A választottbíróági eljárás során tett előadásából kiindulva az nem volt elfogadható, hogy a befektetései kapcsán megszüntette volna valamennyi jogviszonyát az alperessel és számlái 2008. szeptember 2-ai egyenlegét akár lekötés, akár pénzfelvétel formájában magához vette volna. Ezzel ellentétben a felperes befektetést kívánt eszközölni, amit más sem igazol jobban, minthogy befektetést eszközölt (?). A kérdés az - mivel hiányos tényelőadással próbált jogot érvényesíteni -, hogy konkrétan milyen befektetés lett volna ez, hiszen maga is azt nyilatkozta az alperes felé, hogy a befektetett vagyon erejéig kockázatot vállal. Befektetése tehát mindenképpen kockázatot hordozott volna magában, hiszen ennek megfelelő ajánlatokat kellett volna alperes alkalmazottjának irányába feltárni, és azok közül a számára megfelelőnek véltet kiválasztania a felpéeresnek.” (10. oldal 3. bek.).

Bíróság azt állapította meg, hogy ugyan a felperes pótbefizetésre nem kötelezhető az alperes által, azonban a kerteseti követelés marasztalás alapjául nem szolgálhat.

3.5. Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság kisebb részben megváltoztatta az elsőfokú határozatot és marasztalta alperest felperes javára 1.346.668-Ft. és jűrűlékai megfizetésében. Jogerős határozat tartalma alapján elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, ítéltábla nagyobb részben a döntésével is egyetértett, ugyanakkor **indokait pontosította és kiegészítette.** Jogerős határozat szerint a felperes perrel érintett választottbíróági határozattól eltérően határozta meg keresetében a követelését, melynek elbírálását a választottbíróági ítélet anyagi jogereje kizárja (jogerős határozat 7. oldal első bek. utolsó mondata).

Jogerős határozat szerint a felperes által levezetett vagyonvesztés nem szolgálhat alperes marasztalásának alapjául azzal, hogy felperes azt alappal kifogásolta fellebbezésében, miszerint nem érthető, milyen levezetést várt el tőle elsőfokú bíróság a kár meghatározása körében (jogerős határozat 7. oldal második bek.).

Jogerős határozat abból indult ki, hogy választottbíróági ítélet a tényleges „többlet” kár megtérítésére kötelezte alperest.

Jogerős határozat szerint peradatok alapján „többlet” kárként az jöhetett szóba, hogy a felperes a lombardkölcson szerződés meghosszabbításakor további értékpapírokat helyezett óvadékba, melyek szintén kikerültek a vagyonából a likvidáláskor, ezeket az alperes másik meghosszabbított lombardkölcson ugyanilyen óvadéki papírjaival együtt 2008-11-03-án összesen 5.314.319-Ft. áron értékesített (2015-11-30-ai alperesi beadvány) azzal, hogy a vételárból az 53 db. értékpapírra (kiegészített óvadéki értékpapírok) 2.846.668-Ft. esik, és ez az az összeg, amelynek megfizetése a választottbírói ítélet alapján kártérítés címén az alperestől követelhető (7. oldal 3. bek.). Az elszámolást - figyelemmel választottbírói határozat szerinti alperesi kifizetésre is - az előző „gondolatmenet” alapján végezte el jogerős határozat és részben megváltoztatva (Pp. 253.§ (2) bek.) elsőfokú határozatot marasztalta alperest (kereseti követeléshez mérten 3,5%-ban) 1.346.668-Ft. és járulékai összegben.

Felperes által előterjesztett eljárási szabálysértés („fegyveregyenlőség elvének sérelme” Pp. 3.§(6) bek., pártatlan eljárás Pp. 1.§, tisztességes eljárás Pp. 2.§ (1) bek.) vonatkozásában sem látta másodfokú bíróság megalapozottnak a fellebbezést felajánlva a másodfokú tárgyaláson (!!!) azt, hogy „felperesi képviselő betekinthez az alperes által utolsó elsőfokú tárgyalási napon csatolt” tetemes iratanyagba (kimutatás a jogviszony pü-i levezetéséről)

3.6. Kúria, mint felülvizsgálati bíróság a jogerős határozatot hatályában fenntartotta, lényegében a jogerős határozat helyes indokai alapján, kiemelve azt, hogy a felperes eljárási jogai (Pp. 2.§(1) bek. és 3.§(6) bek.) valamint alaptörvényi elvek nem sérültek.

4./ Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott rendelkezéseivel (Abtv. 52.§ (1b) b) pontja alapján az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege):

4.1. Az eljárási szabálysértés körében hivatkoztam arra, hogy a felperes távollétében megtartott elsőfokú 2016-01-19-ei (utolsó) tárgyalási jkv. tartalma szerint (mely nem az ítélettel együtt került kézbesítésre, hanem az elsőfokú határozat átvételével felperesi 2016-02-24-ei kérelem előterjesztését követően), alperes a tárgyaláson okirati bizonyítékot (beadványt) csatolt, mely megküldésre és nyilatkozattételi jogra való felhívásra felperes részére nem került, bíróság a tárgyalást berekesztette és határozatot hozott (14. srsz-ú jkv.). Felperes korábban az alperes által hivatkozott beadványt sem a tárgyalás előtt, sem azt követően nem vette kézhez, még a fellebbezés előterjesztését követően megtett 2016-03-16-ai ismételt kérésére sem. Ezen irat (releváns bizonyíték) a másodfokú bíróság által sem került kézbesítésre.

Hivatkozom e körben arra is, hogy - alperesi ellentétes előadásokra és okirati bizonyítékokra tekintettel - felperes maga indítványozta 2016-01-11-ei beadványában (is) kötelezni alperest a 2008-09-03 napján - továbbá törvényszék által megadott időpontokra - fennálló nyilvántartott kezelt vagyon és hitelállomány HUF ill. EUR összegben történő közlésére, melynek alperes korábban nem tett eleget.

Előző mulasztással (a Pp. 1.§. / pártatlan eljárás és alapelvek tiszteletben tartásának követelménye / és 2.§ (1) bekezdésében / perek tisztességes lefolytatásának követelménye / írt sérelmeken túlmenően) sérült a Pp. 3.§ (6) bekezdésében írt ún. „fegyveregyenlőség elve.”

A Pp. 3.§ (6) bek. alapján: „A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – törvényben előírt időn belül – nyilatkozhassanak.”

A fegyveregyenlőség elve a bíróság kötelességévé teszi, hogy e féllel megismertesse a másik fél által a bírósághoz tárgyaláson avagy azon kívül benyújtott kérelmet, bizonyítási indítványt és azt is lehetővé kell tennie, hogy a fél ezekre, a törvényben előírt határidőn belül nyilatkozhasson. Ez az elv egyenesen következik a törvény-és a bíróság előtti egyenlőség alkotmányos elvéből.

A bíróság Pp. 3.§ (6) bekezdésében rögzített kötelezettsége nem egyszerűen az iratokba történő betekintés lehetővé tételét rendezi, hanem alapelvi szinten rögzíti, hogy a felek perbeli esélyegyenlőségének biztosítása a bíróságtól is aktív szerepvállalást követel meg.

Alperesi beadványra történő felperesi nyilatkozattételi lehetőség hiánya, ugyanakkor a megalapozott döntés meghozatalához szükséges tényállás feltárásának elmaradását is jelenti, mely olyan eljárásjogi szabálysértés, ami a perben eljáró bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését indokolja [1952. évi III. tv. 3. § (3) bek.; 275. § (4) bek.]. Bíróság gyakorlatilag előzőekkel a felperest attól is elzárta, hogy alperesi ellenkérelem tartalmát megismerve valamint kért bizonyítása (kimutatások csatolása adott időpontokra vonatkozóan alperes részéről, mely elmaradt), hogy felperes megfelelő bizonyítási indítványt terjesszen elő (pénz- és tőkepiaci folyamatok értékelése valamint az összecszerűség tekintetében) iü-i szakértő kirendelésére (pénz- és tőkepiaci szakértő).

Az ítélet egyoldalú (ítélt dolog erejével bíró, választottbírósági határozatban hivatkozott alperesi kimutatástól eltérő tartalmú) alperesi kimutatáson alapul, melyet felperes nem ismerhetett meg, azonban felperesi korábbi (választottbírósági határozat tényállását képező alperesi kimutatástól eltérő tartalmú) vitatásokra is tekintettel, bíróság nem mellőzheti szakértő kirendelését, ha alperesi kimutatást (elszámolást) felperes vitatja. [1952. évi III. tv. 275. §, 164. § (1) bek., 206. § (1) bek., 221. § (1) bek., 177. § (1) bek.]

Az eljárásban folyamatosan kért elszámolásokat (kimutatásokat) alperes nem terjesztette be, melyre vonatkozó bizonyítási indítványomat nem vontam vissza

Hasonló esetekben az elsőfokú bíróság ítéletének szükségszerű hatályon kívül helyezése a Pp. 252. § (3) bekezdése értelmében azon alapszik, hogy a bíróság nem folytatta le teljeskörűen a tényállás megállapításához szükséges bizonyítást, a rendelkezésre álló adatok alapján az ügyben megnyugtató érdemi döntés nem hozható, a perben (alperesi kimutatás csatolását követően) további jelentős, elsősorban szakértői bizonyítás lefolytatása szükséges, amely az elsőfokú bíróság hatáskörébe tartozik.

Az ítélet indokolásának tartalmaznia kell azokat a körülményeket, melyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél figyelembe vett, és ki kell terjednie azokra az okokra, amelyekre tekintettel valamely felajánlott bizonyítást mellőzte. [1952. évi III. tv. 221. § (1) bek., 275. § (4) bek.]

Fentiekben írtak alapján a határozat sértette a Pp. 206.§ (1) bekezdését is, a felperes e körben utalt az ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás megismétlésének szükségességére.

4.2. Ugyancsak eljárási szabálysértés, miszerint - jogerős határozatban írtakkal ellentétben (7. oldal 1. bek. utolsó mondata) - éppen eljárási bíróságok törték át az anyagi jogerő elvét ill. adtak „sajátos értelmezést” a választottbíróági határozatnak.

A res iudicata megsértése tekintetében továbbra is hivatkozom jelen ügygel összefüggésben a BH. 2015.230. sz. alatt közzétett eseti döntésre, melynek lényege szerint „ha megillető követelésnek csak egy részét érvényesíti, a többletre, a nem érvényesített követelésrészre nem terjed ki az ítélet jogereje [1952. évi III. tv. 130. § (1) bek. d) pont, 229. §, 321. § (1) bek.].”

Nem vitathatóan Választottbíróági (jogerős) határozat - valamint abban írt indokok - alapján, a keresettel érvényesített összeget (1.500.000-Ft.) számottevően meghaladja a felperest ért kár, ezért elsőfokú bíróság amellet, hogy az eljárásban végig eljáró bíró azt feszegette, hogy miképp is állapíthatott meg kárfelelősséget alperes terhére a Választottbíróági határozat (mely álláspont magából az elsőfokú határozatból is kitűnik) áttörte a res iudicata szabályát (Pp. 229.§). Alapvetően nem változtatott ezen a másodfokú bíróság (és Kúria) sem azzal, hogy sajátos értelmezés mellett azt állítja a határozatban, miszerint választottbíróóság nem kártérítésre, hanem „tényleges többlet kár megtérítésére” kötelezte alperest.

Jelen ügyben nem vitatható, hogy Kúria a „többlet”összegezt követelés tekintetében mondta ki korábban - figyelemmel felperesi jogfenntartásra is -, miszerint a többletre, mint a nem érvényesített követelésrészre nem terjed ki az ítélet jogereje.

Az anyagi jogerő azt jelenti, hogy az anyagi jogerős határozathoz mind a bíróság, más hatóság, mind a felek kötve vannak, ítélt dolog (res iudicata) keletkezik. Az ítélt dolog tárgya: a keresettel érvényesített jogról való döntés, az annak alapjául szolgáló releváns tények és jogi okfejtések, így a felek közötti jogviszony minősítése is, amely utóbb vitássá nem tehető, attól egy későbbi perben a bíróság sem térhet el (BH2002. 235. I.)

Az anyagi jogerő tárgyi terjedelme a tényalap és a jog azonosságát feltételezi, mivel a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessek. A jogerő beállt abban is, hogy a felperes alperessel szemben pótbefizetésre nem kötelezhető (melyet elsőfokú bíróság is elismert). A res iudicata miatt nem volt értelmezhető felperesi álláspont szerint az alperesi kármegosztási kérelem sem.

Az anyagi jogerő alanyi terjedelme kiterjed a felekre (ideértve a kényszerű pertársakat), jogutódjaikra, valamint az önálló beavatkozóra is. Az anyagi jogerő fennálltát a bíróságnak hivatalból figyelembe kell vennie (KGD2013. 66.), de erre kifogásként a felek is hivatkozhatnak.

Azzal, hogy az anyagi jogerőnek az indokolással szoros, sőt elválaszthatatlan kapcsolata hangsúlyozható, állítható, hogy az ítélet releváns indokai - különösen pedig az egyes ténymegállapítások és releváns okirati bizonyítékok - önállóan is jogerőre emelkednek.

Itt utalok ismételten kiemelten arra, hogy a Választottbírósági eljárásban alperes csatolta a jelen eljárásban már alperes által megkifogásolt a 2008-09-02 (lombardhitel szerződés kelte) napján meglévő kezelt vagyon tekintetében a kimutatást (mely álláspontom szerint, mint releváns bizonyíték) szintén osztozik a res iudicata hatásban, az azt követő időszakokra - beszámítás nélküli kimutatás - azonban kifejezett kérés és indítvány ellenére sem került csatolásra.

Hivatkoztam arra is, hogy (amellet, hogy jelen ügyben nem közbenső ítélet meghozatalára került sor, hanem önálló perben került elbírálásra az igényelt összegű kárigény) az EBH2005. 1203. sz. elvi határozat szerint „a közbenső ítélethez anyagi jogerő fűződik, ezért az azt követő eljárásban a jog fennállásának elbírálására nem lehet visszatérni, hanem csak a kártérítés összegét lehet vizsgálni (1952. évi III. törvény 229. §).” Az anyagi jogerőhöz tartozik - álláspontom szerint - a választottbírósági ítéletben releváns bizonyítékként kezelt 2010-10-11-ei alperesi beadvány 1. sz. mellékletének tartalma is. **Előzőek alapján a jogerős határozat sértette a Pp. 229.§ rendelkezéseit is.**

4.3.A felperes által ismert elszámolás tekintetében (felperes alperes utolsó elsőfokú tárgyaláson hivatkozott beadványát és annak mellékletét / 14. srsz-ú jkv. 2. oldal / a már említettek szerint nem kapta kézhez a határozat meghozatala előtt, sem utána) alperes „sajátos logikát” követ, mely tekintetben saját hitel követelését adott devizanem jelenlegi HUF árfolyamon veszi figyelembe, míg felperesi követelést végig HUF-ra vetítve..... Nyilvánvalóan az elszámolás tekintetében a vetítési alapot azonosan EUR/HUF elszámolás avagy HUF elszámolás mellett szükséges megtenni annak megjegyzése mellett, hogy alperesi említett 2010-10-11-ei kimutatás végig HUF összeget említ (úgy a befektetett és nyilvántartott vagyon, mind a hitel tekintetében), továbbá pótbefizetésre a Választottbírósági határozat alapján is felperes nem kötelezhető.

Felperes kereseti követelésében a korábban közölt 2008. szeptemberi állapotból indult ki azzal, hogy a 39.590.759-Ft. (ún. rendelkezésre álló tiszta vagyon alperesi kimutatás szerint) követelés összegből, levonásba helyezte az időközben jogerős határozat alapján megfizetett 1.500.000-Ft. tőkeösszeget, így követelése 38.090.759-Ft. és kamata azzal, hogy alperes a perben nem mutatta ki - hitelt érdemlően és ellenőrizhetően alátámasztva -, hogy **2008-09-03 napján mennyi is volt a nyilvántartott kezelt vagyon és mennyi a hitel összege, melyek különbözete adja ki felperesi követelést, Választottbírósági ítélet által a tényállásban jogerősen megállapítottak szerint.**

Bíróság nem teljesítette a felperesi 2016-01-11-ei beadványban megtett bizonyítási indítványt sem, melyet a felperes nem vont vissza.

A fentebb kifejtettek tükrében is értelmezhetetlen volt elsőfokú bíróság „logikája”, hogy miért is elfogadhatatlan az az egyébként életszerű (és a vállalt kockázathoz is igazodó) felperesi (nem intézményi befektetői) előadás, miszerint amennyiben felperes az alperestől tényszerű és szakszerű tájékoztatást kap, úgy miért is nem szüntette volna meg a befektetést és akár lekötés, akár pénzfelvétel formájában miért is mondott volna le felperes az öt megillető összegről ? Ugyanígy értelmezhetetlen (semmivel alá nem támasztott megállapítás), hogy megfelelő tájékoztatás esetén miért is eszközölt volna befektetést a felperes ? Értelmszerűen és a józan észnek is megfelelően, amennyiben felperes alperestől megfelelő és kellő (elvárt) tájékoztatást kap (felhívva többek között azokra a veszélyekre is felperes figyelmét, melyet közel 1 évvel megelőzően a PSZÁF már közölt alperessel), úgy lombardhitel szerződést a felperes nem köt és pénze biztonságos hasznosulásában érdekelt.

Ugyancsak nem értelmezhető másodfokú bíróság (elsőfokú határozattól eltérő) indokolása, mely

- a kárfogalmat a választottbírósági ítéletben (egyéb összefüggésben említett) tényleges „többslet” kárral azonosítja azzal, hogy
- a felperes „a perben ettől eltérően határozta meg keresetében a követelését, melynek elbírálását a választottbírósági ítélet anyagi jogereje kizárja” (?).

Álláspontom szerint az rPtk. szerinti kárfogalom nem szűkíthető le jelen esetben, továbbá keresetében felperes a választottbírósági ítéletben említett kárigényt (és nem egyéb igényt) érvényesített, nem áttörve az ítélet anyagi jogerejét, e körben a jogerős határozat állítása iratellenes (is).

A jelen ügyben releváns rPtk. 318. § (1) bek. hídján alkalmazandó 339. § (1) bek. szerint: „Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.”

A kártérítés fő célja, hogy olyan helyzetet teremtsen, mintha a károkozó esemény be sem következett volna, ezért a kártérítés a kár nagyságához igazodik.

A polgári jogi kártérítési felelősségnek négy alapvető feltétele van: jogellenesség, felróhatóság, kár, okozati összefüggés a kár és a felróható tevékenység (mulasztás) között.

A polgári jogi kártérítési felelősség fennállhat - mint jelen esetben - **szerződéses jogviszony keretében okozott kárért (kontraktuális felelősség)** és szerződésen kívül okozott kárért (deliktuális felelősség).

A Ptk. utaló szabály segítségével - néhány eltéréssel - a deliktuális felelősségre vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni kontraktuális felelősség esetén is. A deliktuális felelősség általános alakzatát a Ptk. 339-340. §-ai szabályozzák.

Az általános felelősségi alakzat a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint azt jelenti, hogy mindenki köteles a kárt megtéríteni, aki azt másnak jogellenesen okozta és nem tudja bizonyítani, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A figyelembe veendő tényállási elemek alapján is (nem beszélve a választottbírósági ítéletről) alperesi oldalnak lett volna szükséges bizonyítania azt, hogy úgy járt el ahogyan az az adott helyzetben befektetői (felek között ún. private banking tanácsadói szerződés jött létre) tanácsadótól elvárható. Mindenesetre felperes nem azt várta el, hogy a pénzt (befektetett vagyonát) egyszerűen „elkártyázzák” és ne figyelmeztessék haladéktalanul nyilvánvaló tőkepiaci folyamatokra, ehelyett többslet kockázatú ügyletekbe viszik 2008. szeptemberében.....

Jogerős határozat „elegánsan eltekint” ezen tájékoztatási és együttműködési kötelezettségtől és „többslet kárként” csak azt láttatja (ill. találja megítélhetőnek), hogy a felperes a lombardkölcson szerződés meghosszabbításakor további értékpapírokat helyezett alperesi kérdésnek megfelelően óvadékba, melyek szintén kikerültek a vagyonából a likvidáláskor” (jogerős határozat 7. oldal 3. bek.).

Előzőekkel szemben a választottbíróági ítélet szerint

- A felperes befektetésében (nem pedig kizárólag további óvadékba helyezett értékpapírokkal) effektív csökkenés következett be, azaz tényleges vagyoni kár érte. A felperesi vagyon csökkenésének azon részét értékelte bíróság kárként, ami a felperes által befektetett vagyon elvesztésében mutatkozik, illetve ezen felül az alperes részére történő többlet-befizetési kötelezettségben jelenthet meg, feltéve, ha azt a felperes befizetni, vagy rajta azt behajtják. Eredetileg befektetett vagyonnak az tekinthető, ami a 2008. szeptember 2-án, a meghosszabbított hitelszerződés megkötése előtt a felperes rendelkezésére állt (teljes javára nyilvántartott vagyon csökkentve a hiteltartozással), mely a Választottbíróági perben kimutatottak szerint 2008. szeptember hónapra 93.230.088-Ft. kezelt vagyon-53.639.329-Ft. hitelállomány = 39.590.759-Ft. (e vonatkozásban is érvényesül a res iudicata hatás !).

Választottbíróági 2010-12-22-ei ítélet (5. oldal) alapvetően a kártérítésre irányuló felperesi követelést (összefoglalóan) az alábbiak szerint találta alaposnak:

- a felperes befektetésében effektív csökkenés következett be (befektetett vagyon elvesztése), azaz tényleges vagyoni kár érte,
- az alperes jogellenesen járt el, amikor a Bszt. 44-45.§§-ban szabályozott előzetes tájékoztatói kötelezettsége keretében szerzett információkkal ellentétesen, a felperes számára közepes kockázatúnál kockázatosabb befektetést javasolt, ... úgy újította meg a felperesi devizakölcsönt, hogy kockázatfeltárássra nem került sor,
- felperes vagyonában bekövetkezett kár és az alperesi jogellenes magatartás között okozati összefüggés van (kockázat többszöröződése),
- a megtérítendő kár összege a bekövetkezett kárból az alperesi jogellenesség miatt elszenvedett vagyonvesztés,

Előzőek alapján éppenséggel a jogerős - Kúria által felülvizsgált - határozat „töri át” a „res iudicata” elvét azzal, hogy a kárfogalmat leszűkíti !

4.3. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege:

4.3.1. (Alapvetés) B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

Előzőekkel összefüggésben hivatkozom arra, hogy eljáró bíróságok nem a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben írt eljárási garanciáknak megfelelően jártak el (Pp. 1.§, 2.§ (1) bek. 3.§(6) bek.) jelen ügyben, mivel felperest elzárták perbeli jogai gyakorlásától.

A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.

Ez az értelmezés a jogállamiság formai tartalmára vonatkozik, amely arra a hosszú idő óta érvényesülő kíváncságra utal, amely szerint az államnak a jog uralma alatt kell állnia.

A jogállamiság ezen értelmezése kétirányú: jelenti egyrészt az államszervezet demokratikus és zavartalan működését, másrészt a szabadságjogok érvényesülését. Ezek együttesen egyben az Alaptörvény valamennyi rendelkezésének érvényesülését biztosítják, amelyre tekintettel is a jogállamiság Magyarország alapértéke.

Nemcsak a jogszabályoknak és az állami szervek működésének kell szigorúan összhangban lenniük az alkotmánnyal, hanem az alkotmány fogalmi kultúrájának és értékrendjének át kell hatnia az egész társadalmat. Ez a jog uralma, ezzel lesz az alkotmány valóságossá.

A jogállamiság fogalmától elválaszthatatlanok az eljárási garanciák, hiszen azok eleve a jogállamiság, illetve a jobbiztonság elvéből fakadnak.

4.3.2. (Szabadság és felelősség) XXVIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Sérült a tisztességes eljáráshoz való jog is, mivel a felperest eljárt bíróságok elzárták az alperes által csatolt iratok teljeskörű megismerésétől, azokkal összefüggő bizonyítási lehetőségtől a bizonyítástól azzal, hogy a perben üi-i szakértőt sem tudott már indítványozni (alperesi nem ismert elszámolás birtokában) a felperes.

Az Alaptörvény XXVIII. cikke az igazságszolgáltatással összefüggő jogok átfogó rendszerét biztosítja. Mindezek közül a tisztességes eljáráshoz való jog talán a legátfogóbb jog. A tisztességes eljáráshoz való jog ugyanis az emberi jogi egyezményekben is szerepel, úgymint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke vagy a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya. A cikk alapján tehát az igazságosság helyett a tisztességes eljárás követelménye érvényesül, amely olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.

A tisztességes eljárásnak az egyezmény- és alkotmányszövegekben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert eleme a fegyverek egyenlősége.

A 6/1998. (III. 11.) AB határozat szerint a „fair trial” olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes. A tisztességes eljárásnak az egyezmény- és alkotmányszövegekben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert eleme a fegyverek egyenlősége. A fegyverek egyenlőségének egyik feltétele, hogy az ügyben releváns adatokat peres felek ugyanolyan teljességben és mélységben ismerhessék meg.

15/2002. (III. 29.) AB határozat alapján az Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét ugyan alapvetően a büntetőeljárás kapcsán értelmezte, azonban a tisztességes eljáráshoz való jog alapján alkalmazhatónak találta azt minden bírósági eljárás tekintetében, így polgári perek esetében is.

Abból az eljárásjogi garanciából kell kiindulni, amely szerint jogainak érvényesítése érdekében a bíróság előtt mindenki egyenlő eséllyel rendelkezik. Ebből pedig az adott esetre nézve az következik, hogy peres eljárás során minden, a per tárgyát érintő releváns iratot (a határozat megalapozásához szükséges banktitkot tartalmazó irat az adott körülmények között nem vitásan ilyen) a peres felek mindegyike ugyanolyan mélységben és teljességben, továbbá azonos módon ismerhesse meg. Ez biztosítja a jogvitában álló peres felek között a „fegyverek egyenlőségét”, ezáltal a tisztességes eljárás alkotmányi értelemben vett minőségét.

4/1998. (III. 1.) AB határozat alapján a polgári per rendelkezési jogra vonatkozó alapelvének sérelme egyben az önrendelkezés alkotmányos jogának sérelmét jelenti, amely a jogállamiság alkotmányos elvével is összeegyeztethetetlen (ABH 1994, 29, 36.)

„Az Alkotmány az anyagi igazság érvényesülésére éppúgy nem biztosít (nem biztosíthat) alanyi jogot, mint ahogy arra sem, hogy egyetlen bírósági ítélet se legyen törvénysértő. Ezek a jogállam céljai és feladatai, amelyek megvalósulása érdekében megfelelő - elsősorban eljárási garanciákat nyújtó - intézményeket kell létrehozni, és az érintett alanyi jogokat garantálni. Az Alkotmány tehát az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges és az esetek többségében alkalmas eljárásra ad jogot.

[19/2015 (VI.15.) AB határozat szerint „A kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül.”

61/2011. (VII. 13.) AB szerint: „egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje.”

4.3.3. (Szabadság és felelősség) XXIV. cikk (1) (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

A tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12] és 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3129/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [5]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ekként a tényállás feltárása, a **bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel** {3250/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [11]; 3239/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [14], 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [16], 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [41]}. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, nem ténybíró, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során a bíróságok, végső soron a Kúria feladata {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]}. Mindezt kiegészítik a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban megállapítottak, miszerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása (Indokolás [89]).

Ugyanakkor - 1/2014. (VII.15.) AB határozat szerint is - a jogállam legfontosabb eleme a jogbiztonság, amelynek ki kell terjednie a jog egészére és egyes részterületeire is. A jogbiztonság egyrészt megkívánja a normavilágosságot, másrészt követelményt támaszt az egyes jogintézmények irányában is, amely szerint működésüknek előre kiszámíthatónak és előre láthatónak kell lennie. A jogállam értékrendjének egyik legfontosabb pillére a jogállami garanciák érvényre juttatása a jogintézmények működése során. Ezek hiányában sérül a jogbiztonság, a jogszabályok következményeinek kiszámíthatósága, és esetlegessé válhat az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapvető jogok érvényre jutása is."

Nyilvánvalóan a felperes - aki az eljárás során több alkalommal is kérte kötetelni alperest a releváns elszámolások és pü-i levezetések, nyilvántartások csatolására - bízhatott abban, hogy alperes a bírósági kötelezésnek (határidőben) eleget tesz. Ez nem történt meg, csak az utolsó tárgyaláson, melyen a felperesi képviselő nem tudott jelen lenni (nem is várhatta, hogy bíróság berekeszti a tárgyalást úgy, hogy releváns bizonyítékot nem tár a felperes elé, ezért is kérte azt távollétében megtartani, hiszen már korábban is jelezte, hogy alperesi iratcsatolást követően bizonyítási indítvánnyal él (szakértő kirendelése), de jelenléte esetén sem várható el tőle, hogy több kötetnyi alperesi pü-i iratra ott helyben nyilatkozzon.

Felperes bízott az eljárási szabályok és alaptörvényi rendelkezések (tisztességes eljárás elve jogállami keretek között) betartásában, azonban ez nem történt meg, így alapjogi szinten is sérültek a felperes jogai fentebb kifejtettek szerint.

4.3.4. (Az állam) 28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Jogerős határozat sérti a bírói jogértelmezés irányvonalait, mivel az a jogszabályok (Pp. 1.§, 2.§ (1) bek., 3.§ (6) bek., 206.§, rPtk. 318 és 339. § (2)) „józan észnek” megfelelő jogértelmezési szabályaiba ütközik. Nyilvánvalóan kárigényt nem lehet többféle módon értelmezni, mint ahogyan tették azt eljáró bíróságok a kereset alapján.

5./ Annak bemutatása - az Abtv. 27.§ b) pontja alapján - miszerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

A Pp. alapján felperes jogorvoslati lehetőségeit teljeskörűen kimerítette.

6./ Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy kezdeményeztek-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben:

Figyelemmel az 5./ pontban is írtakra, Kúria előtti felülvizsgálati eljárás már befejeződött, perújítást az ügyben indítványozó felperes nem kezdeményezett és ilyen alperesi kezdeményezésről sincsen tudomása.

7./ Alkotmányjogi panasz befogadhatósága tekintetében:

Az alkotmányjogi panasz álláspontom szerint befogadható, mivel megfelel az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. A panasz benyújtásakor figyelemmel voltam az Ügyrend (az Alkotmánybíróság 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozata az Alkotmánybíróság ügyrendjéről; a továbbiakban: Ügyrend) alkotmányjogi panaszra vonatkozó további szabályozására is.

Alkotmányjogi panasz benyújtására - vonatkozó szabályozás alapján és jelen ügygel is összefüggésben - elsősorban akkor van lehetőség, ha az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított jogát bírósági döntéshozatal során sértették meg.

Az alkotmányjogi panasz nem irányulhat a bírói döntés jogszerűségének felülvizsgálatára, az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben nem egy további jogorvoslati fórum a rendes bírósági rendszerben. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt csak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén bírálja el.

Az Abtv. 27. §-a szabályozza az alkotmányjogi panasz harmadik típusát, az úgynevezett „valódi alkotmányjogi panaszt”. Ebben az esetben az indítványozó az alaptörvény-ellenes bírói döntést támadhatja, amennyiben az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti.

Az Abtv. 27. §-a alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet nyújthat be alkotmányjogi panaszt, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés Alaptörvényben biztosított jogát sérti.

Mindkét esetben akkor lehet csak panaszt benyújtani, ha az érintett a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az előkészítő eljárást követően kérem az alkotmányjogi panasz - egyidejű értesítem melletti - befogadását figyelemmel arra, hogy az a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel.

A formai feltételeket illetően:

-A Pécsi Ügyvédi Kamara által nyilvántartott ügyvéd nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt, és az indítványozó csatolta a szabályos ügyvédi meghatalmazást.

-Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek is. Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az Alkotmánybíróság Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörére vonatkozó indokolt hivatkozást. Az indítványozó kifejezetten megjelölte, hogy a bírói döntés az Alaptörvény mely rendelkezéseibe ütközik.

-Az alkotmányjogi panasz határozott kérelmet tartalmaz és kifejezett kérelmet tartalmaz a bírói döntés megsemmisítésére.

-Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó előzőeknek is eleget tett (elektronikus úton).

-Az indítványozó hozzájárul adatai nyilvános kezeléséhez, illetve az indítványa nyilvánosságra hozatalához.

Az alkotmányjogi panasz iránti indítványt, az Abtv. 53.§ (2) bek. alapján az ügyben első fokon eljáró Fővárosi Törvényszéknél - az Alkotmánybírósághoz címezve - nyújtom be. A végrehajtás felfüggesztését bíróságtól nem kérem. A beadványhoz nem mellékelem az alkotmányjogi panaszban támadott első és másodfokú határozatot, indítványozom azoknak és az eljárás egyéb iratainak beszerzését első fokon eljáró Fővárosi Törvényszéktől.

Az eljárás illetékmentes (Abtv. 54.§ (1) bek.), így illetéket nem róvok le.

Tisztelettel:

dr. Cságoly István
(indítványozó)

Pécs, 2018-05-16

Képv:

Melléletek:

- ügyvédi meghatalmazás,
- Kúriai felülvizsgálati határozat

